

PRAWO Organizacja zbiórki zużytych ogniw

Obowiązki przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą lub produkcją baterii i akumulatorów

Przedsiębiorca, który wprowadza na rynek baterie lub akumulatory, odpowiada za organizację zbiórki zużytych ogniw. W systemie zbierania uczestniczą także sklepy i hurtownie.

Sklep, który handluje bateriami i akumulatorami, ma obowiązek przyjąć zużyte ogniwa od klientów. Taki wymóg obejmuje jednak te sklepy, których powierzchnia handlowa przekracza 25 mkw. Podobne obowiązki mają także hurtownie. Jednak za cały system finansowania i zbierania zużytych baterii i akumulatorów odpowiadają przedsiębiorcy, którzy wprowadzają ogniwa do obrotu, czyli producenci oraz importerzy. Takie obowiązki wynikają z ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz.U. nr 79, poz. 666). System zbierania starych baterii ma przyczynić się do polepszenia procesu zbierania niebezpiecznych dla środowiska odpadów. Unia Europejska wymaga, by do 2012 roku zbierano 25 proc. zużytych baterii. Od 2016 roku ma być zbieranych 45 proc. baterii.

Zbieranie baterii

Zgodnie z ustawą nie wolno wyrzucać zużytych baterii na śmietnik. Za taki czyn grozi grzywna. Dlatego ustawodawca zapewnił konsumentom możliwość pozbycia się starych ogniw w sklepach. Przepisy nakazują zbierać zużyte ogniwa wszystkim placówkom handlu detalicznego, w których prowadzona jest sprzedaż nowych baterii, jeżeli ich powierzchnia przekracza 25 mkw. Oprócz sklepów obowiązek taki mają na przykład hurtownie i inni przedsiębiorcy, którzy zaopatrują sklepy w takie produkty. Ponadto zużyte ogniwa powinny przyjmować również wszystkie placówki usługowe, w których można dokonać wymiany baterii umieszczonej np. w zegarku czy innym sprzęcie elektronicznym.

Sklepy, w których można oddać zużyte baterie czy akumulatory muszą także informować konsumentów, iż w danej placówce istnieje możliwość pozostawienia zużytych ogniw.

Jednostki handlowe czy punkty usługowe zajmujące się wymianą baterii muszą przekazywać uprawnionemu do zbierania przedsiębiorcy ogniwa, które zostawili konsumenci. Zgodnie z ustawą takim zbierającym jest przedsiębiorstwo, które prowadzi punkt zbierania odpadów i posiada zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Takimi podmiotami są również firmy posiadające zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych. Sklep może oddać zebrane baterie także przedsiębiorcy, który zajmuje się dystrybucją nowych produktów tego typu.

Informacje o bateriach

Najwięcej obowiązków ustawa nakłada na firmy produkujące lub importujące na polski rynek baterie lub akumulatory. Przede wszystkim do sprzedaży mogą zostać wprowadzone te produkty, które są oznakowane symbolem selektywnego zbierania. Ustawa wprowadziła także ograniczenia dotyczące zawartości rtęci i kadmu w produkowanych bateriach i akumulatorach. Wyroby te nie mogą zawierać więcej niż 0,0005 proc. wagowo rtęci i 0,002 proc. wagowo kadmu. Ogniwa guzikowe nie mogą zawierać więcej niż 2 proc. wagowo rtęci.

Baterie powinny być także dodatkowo oznakowane, jeżeli zawartość kadmu wagowo przekracza 0,002 proc., a ołowiu – 0,004 proc.

Ustawa określa także, że firmy produkujące lub importujące na polski rynek urządzenia, w których są baterie, muszą dołączyć instrukcję informującą o tym, w jaki sposób można wyjąć zużyte ogniwa. Ponadto instrukcja ta musi być w języku polskim. Za brak dołączonej instrukcji do takiego produktu grozi kara grzywny.

Instrukcji informującej o bezpiecznych sposobach usunięcia baterii z danego urządzenia nie trzeba dołączać tylko wtedy, gdy ogniwa są przylutowane. Wyjątek jest także w przypadku sprzętu, który służy ochronie bezpieczeństwa lub porządku publicznego oraz urządzeń medycznych, przeznaczonych do podtrzymywania funkcji życiowych. Tak samo jest w przypadku sprzętu, w którym wymiana baterii lub akumulatorów przez niewykwalifikowane osoby może stanowić zagrożenie.

Wpis do rejestru

Przedsiębiorcy, którzy wprowadzają na polski rynek baterie lub akumulatory, muszą wpisać się do specjalnego rejestru, który prowadzony jest przez głównego inspektora ochrony środowiska. Obowiązek ten przede wszystkim obejmuje producentów i importerów ogniw. Jednak nie tylko. Jeżeli firma, która zajmuje się sprzedażą baterii lub akumulatorów prowadzi sprzedaż takich produktów pod własną marką lub sama je importuje, to również podlega obowiązkowi wpisania się do rejestru Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ).

We wniosku o wpis trzeba podać nazwę firmy, jej adres, numer identyfikacji podatkowej. Jeżeli firma posiada europejski numer identyfikacji podatkowej, to także trzeba go podać. Trzeba poinformować także o rodzaju wprowadzanych baterii i akumulatorów oraz o sposobie realizowania obowiązków wynikających z ustawy.

Zarejestrować się muszą również przedsiębiorcy, którzy zajmują się przetwarzaniem zużytych baterii. Takie firmy dodatkowo muszą podać datę i oznaczenie miejsca wpisu przedsiębiorcy do ewidencji działalności gospodarczej albo do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Trzeba podać także numer REGON, jeżeli się go posiada. We wniosku takiego przedsiębiorcy muszą się znaleźć dane o rodzajach przetwarzanych baterii i akumulatorów oraz o prowadzonych procesach przetwarzania i recyklingu. Trzeba poinformować również o decyzjach (np. pozwoleniach) związanych z gospodarką odpadami oraz podać dane o mocach przetwórczych.

Obowiązek rejestracji dotyczy także tych przedsiębiorców, którzy wprowadzają baterie lub akumulatory wraz z urządzeniami elektrycznymi lub elektronicznymi. Takie firmy powinny być także wpisane do rejestru GIOŚ na podstawie przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. z 2005 r. nr 180, poz. 1495 z późn. zm.). Jeżeli np. importują telefony komórkowe lub inne urządzenia na baterie czy akumulatory, mają jedynie uzupełniany numer rejestrowy, nadany w związku z rejestracją wynikającą z przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Firmom, które zostaną wpisane do rejestru, przydzielany jest specjalny numer rejestrowy, którym od 1 stycznia 2010 r. muszą posługiwać na fakturach i dokumentacji związanej z gospodarowaniem zużytymi bateriami i akumulatorami.

Oplata rejestrowa

Z rejestracją związana jest konieczność uiszczenia specjalnej opłaty. Dowód jej uiszczenia należy dołączyć do wniosku o wpis do rejestru. Wysokość opłat została określona w rozporządzeniu ministra środowiska z 2 września 2009 r. w sprawie wysokości stawek opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej (Dz.U. nr 149, poz. 1209).

Dla mikroprzedsiębiorcy mającego obrót do 500 tys. zł opłata za wpis wynosi 50 zł, a dla pozostałych firm o takich obrotach – 250 zł. Mikroprzedsiębiorstwa o rocznych obrotach w przedziale od 500 tys. zł do 5 mln zł za wpis do rejestru muszą zapłacić 100 zł, a pozostałe firmy 500 zł. W przypadku gdy obrót mikroprzedsiębiorcy przekroczy 5 mln zł, to opłata rejestrowa wynosi 200 zł. Większe firmy o takich obrotach za wpis muszą zapłacić 1 tys. zł.

Konieczne sprawozdania

Producent lub importer baterii powinien do 15 marca przedstawić marszałkowi województwa sprawozdanie o rodzaju, ilości i masie wprowadzonych do obrotu baterii i akumulatorów w poprzednim roku. Do tego samego dnia musi złożyć sprawozdanie informujące o osiągniętych poziomach zbierania wraz z wykazem punktów, w których prowadzi zbiórkę zużytych baterii lub akumulatorów. Przedsiębiorca ma obowiązek przedstawić także wykaz zakładów przetwarzania, z którymi współpracuje. Ponadto firma, która produkuje lub importuje baterie i akumulatory od 1 stycznia 2010 r. musi mieć podpisaną umowę z przedsiębiorstwem, które prowadzi działalność w zakresie zbierania zużytych ogniw.

Edukacja ekologiczna

Od 2010 roku przedsiębiorcy, którzy są wprowadzającymi baterie lub akumulatory, muszą przeznaczać 0,1 proc. swoich przychodów na finansowanie społecznych kampanii edukacyjnych.

Zgodnie z ustawą publiczne kampanie edukacyjne oznaczają wszelkie działania mające na celu podnoszenie wiedzy społeczeństwa o prawidłowym postępowaniu z takimi odpadami, jak zużyte baterie i akumulatory. Ich celem jest m.in. wsparcie selektywnej zbiórki odpadów powstałych ze zużytych ogniw. Działania tego typu powinny informować o możliwym wpływie substancji użytych w bateriach na środowisko i zdrowie ludzi oraz o dostępnych sposobach pozbycia się starych baterii lub akumulatorów.

Jeżeli dany przedsiębiorca nie chce samodzielnie organizować kampanii edukacyjnych, to powinien wpłacić kwotę stanowiącą 0,1 proc. swoich dochodów na rachunek urzędu marszałkowskiego. Ustawa przewiduje karę finansową za brak realizacji tego obowiązku w wysokości od 10 tys. do 100 tys. zł.

Kary za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących baterii i akumulatorów

Grzywna

- za wyrzucenie baterii lub akumulatora na śmietnik
- za brak wpisu do rejestru GIOŚ
- za nieprzyjmowanie od konsumentów zużytych baterii

Do 50 000 zł

- za brak ewidencji z informacjami o rodzaju, ilości i masie wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów
- za niedokładne prowadzenie ewidencji
- za brak przedstawienia sprawozdania o ilości wprowadzonych do obrotu baterii

Do 100 000 zł

- za przetwarzanie zużytych baterii poza wyspecjalizowanym zakładem

Od 1000 do 100 000 zł

- za wprowadzanie do obrotu baterii, które mają przekroczoną dopuszczalną zawartość rtęci lub kadmu
- za brak informacji na produkcie o zawartości rtęci lub kadmu, gdy wymagają tego przepisy
- za brak instrukcji w języku polskim o sposobie bezpiecznego wymontowania baterii z urządzenia elektronicznego
- za nieprzeznaczenie 0,1 proc. przychodów na ekoedukację

LR

Kary za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących baterii i akumulatorów

Łukasz Kuligowski

lukasz.kuligowski@infor.pl

Podstawa prawna

Ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. nr 79, poz. 666)